

Oljusamvinna við onnur lond

Oddagrein

HÓAST hon enn bert hómast úti í havsbrúnni - frálándavinnan - so verða tað í hesum døgum lagdir lunnar undir ein úrvikling, sum kann fáa alstór an ryðning fyrri samfelag okkara. Tað fer ikki dagur, at umboð fyrri oljufelag vitja. Hetta ber boð um okkurt. Spurningurin er so hvat! Vit vita, hvussu long tíð kann ganga, til nakað verður funnið, og tí er avgjørt rætt at vera tolin og realistiskur.

ANTIN olja finst undir Føroyum ella ikki, meta vit, at júst ÁHUGIN fyrri undirgrundini kemur væl við í teimum annars so svartsýkdu Føroyum. Tað er líkasum, at hesin áhugi og tað virksemi, hann setir í gongd, er við at geva fólk vónina og trúna aftur á framtíðina. Høvuðsveikleikin við okkara samfelag er, at vit hava ein monobúskap. Nú hevur fiskivinnan bráðdliga fingið ein „medspælara“ í eini komandi frálándavinnu. Ein kann kanska siga, at vónirnar til og fyrtreikingin av hesi nýggju vinnu taka líkasum ein par t av tí ovstúrsa trústinum, sum er á fiskastovnum. Hetta skotbrá gevur uppá ein máta okkum stundir at fáa fiskivinnuna á fótur aftur og hartil at fáa lagt til rættis ein góðskingardnað, sum leggur arbeiði og virði eftir í hesum samfelagnum.

MILLUM mongu vitjandi eru umboð fyrri hægri skúlar, ið útbúgva fólk til at arbeiða í oljuvinnuni. Tørvurin á oljuverkføðingum o.s. verður stórur, nú ein mógulig vinna nærkast, og er eingin olja, so er lærdómur lættur at bera. Tá ber tað eisini til at fáa arbeiði í útdáningum og í øðrum vinnum her heima. At fiskivinnan tykist at fáa eitt andardum er so eitt. Annað - og ikki minni tyðandi - er, at útlitið fyrri eini oljuvinnu skapar nýggjar útbúgvingar móguleikar. Vit hava sum er útbýgt okkara samfelag á flest øllum økjum við teimum útbúgva fólkum, sum vit hava, eitt nú hava hundrættals verkføringar bygt út infrastruktúr t.v.s. vegaker, havmál. Fiskivinnuútbúgvingar eiga at fáa hægri í prioritet, tí vit hava brúk fyrri hesum fólkum í eini meira nútíðar og gevandi fiskivinnu. Men tá hesin tørvur er nakaður kann við røttum spyrjast: hvussu við øllum øðrum?

HER kann ein frálándavinna, sum jú ber í sær nýggjar útbúgvingar móguleikar fyrri okkara ungdom, koma ómetaliga væl við. Vitandi, at hesir móguleikar eru eina bestir í Noregi, ber til at ímynda sær, at ein partur av føroyingum, sum í framtíðini fer av landinum at útbúgva seg, fer til Noregs. Slíkar útbúgvingar eru ikki í Danmark í sama mun og kostnaðarlaga er tað í verandi støðu ov dyrt at leita til Bretlands.

LÆRDUR háskúli í Noregi vil knýta samstarv við ymsar skúlar og stovnar, eitt nú Fróðskaparsetur Føroya, sum er komið meira í fokus, nú tosað verður um frálándavinnu. Tað er kanska eisini eitt sindur av lagnunnar speisemi, at oljuvirksemi, sum mong á Debesartroð ynskja burt av økinum, nú er við til at leggja lunnar undir virksemd hjá fleiri av útbúgvingar- og helst eisini granskningarstovnum á Debesartroð. Hvat vit enn halda um hetta, so er tað áhugavert at bita merki í, at tá vinna og mentan finna felags stov, sæst, hvussu hesi kunnu ganga hvørt øðrum og landinum.

TAD fróðir okkum, at Fróðskaparsetrið, sum mangir politikarar ynskja, har piparið gror, nú fær nýggjar og spennandi uppgávur, sum kunnu samføra eisini tey krittisku, at vit hava brúk fyrri hesum stovni, og at hann kann koma at fáa stóran tyðning fyrri samfelagsgongdina eisini.

SAMANUMTIKID tykist nógv benda á ein úrvikling, har tættari bond verða knýtt millum Føroyar og Noreg - bæði tá talan er um útbúgving av fólk og vinnuliga uppbygging av hesi vinnu. Høgstandandi norskir politikarar og lögmaður hava eisini her í blaðnum umtalað eina slíka samvinnu ser a positivt. Okkurt kundi bent á, at tað í næstu framtíð fer at henda okkurt á politiskum plani, har vit fara at siggja lögmann vitja Oljunoregi og norska oljumálaráðharran vitja í Føroyum. Í meðan hetta hendur er naggatíðin í viðurskiftinum millum Føroyar og Bretland. Áhugavert kundi verið at vitað, hvat tann so tyðandi oljuindnaðurin í Bretlandi heldur um ta kós, sum er við at verða stungin út millum Føroyar og Noreg - um idnaðurin ætlar at hyggja at, meðan bretska stjórnin við sínum viðgongdu og órímligu krævum mótvægis føroyingum í marknamálinum er við at avmarka og móguleikarnar fyrri føroysk bretska samvinnu á oljuøkinum Forreistin: har finna vit Danmark í øllum hesum!

Sosialurin

Áheitan á allar javnað-arhugaðar føroyingar

Týsdagin fara vit aftur til valborðið, hesa ferð fyrri at velja nýggj umboð í okkara bý- og bygðaráð.

Í nógvum kommunum verður ikki gjørd politisk uppstilling, og tað hava vit í javnaðarflokknum sjálvandi stóra virðing fyrri, tí aðalmálið at tæna heimbygdini á frægasta hátt er jú felags fyrri øll valevni uttan mun til politiskan lit.

Men annars er politisk uppstilling tann vanliga í teimum størri bygðunum og til øll býráðini. Hesum hevur javnaðarflokkurin sanniliga eisini størstu virðingina fyrri, tí júst henda vegin hevur flokkurin móguleika at draga fram síni aðalsjónarmið í tí kommunala arbeiðinum.

Kommunuskuldin

Føroysku kommunurnar hava, sum landið alt, seinastu árin verið gjøgnum eina rættiliga truðla tíð. Tað er eingin loyna, at nógvur kommunur fíggarliga eru sera illa fyrri, orsakað av ov stórum lántøkum, tey feitu árin.

Samlaða kommunuskuldin er alt ov høg, men tað truplasta í øllum hesum er, at kommunurnar standa rættiliga einsamallar, tá tað snýr seg um at finna brúkligar loysnir.

Landskassin hevur við bankabjarginginum sprænt 2,7 mia. kr. inn í føroyska bankakerið. Men orsøkin til hesar bjargingar var í flestu førum, at okkara bankar høvdu givið ov nógv ivasom lán til fyrst og fremst føroyskt vinnulív. Hetta gjørdist ein uppgáva fyrri landskassan og harvið skattgjaldaran, men tá tað snýr seg um kommunuskuldina, so tykist tað ikki

longur sum ein trupulleiki, sum tað almenna skal vera við til at loysa.

Ikki tí, at tað er ein umbering, men landsstýrið og kommunala eftirlitið hevur givið loyvi til hvørt einasta av hesum mongu lánum.

Tað er ikki, sum onkrir politikarar vilja gera tað til, at her er bert talan um fíggarligar loysnir ella kreditloysnir, tí í øllum hes-

men okkara eru sera ymiskt fyrri, fíggarliga sæð. Júst hetta eigur at gera, at vit eisini siggja henda trupulleika sum ein landstrupulleika, sum lögtingið eigur at viðgera.

Nýggjur kommunubygnaður:

Harumframt stendur kommunuskipanin fyrri stórum broytingum, sum kemur at krevja nóv av teimum, sum skulu stjórna kommununum komandi fyra árin.

Nógv hevur í seinastuni verið framtíðin frammi um kommunusamanleggingar, men mangan er hetta orðaskiftið farið av spornum, tí nógv hava ta fatan, at vit við eini samanlegging loysa allar kommunalar trupulleikar, eisini skuldarspurningin. Men ein kommunusamanlegging er ikki ein sæk í sær sjálvum.

Vit hava í javnaðarflokkinum umrøtt henda spurning rættiliga nágreiniliga, tó at vit ikki eru komnir til nakra endaliga niðurstøðu. Men ein av okkara niðurstøðum er tó, at tað, sum treytir eina broyting av kommunubygnaðinum er, at vit á tann hátt kunnu veita borgarunum eina betri tænastu, og at trivnaðurin á økinum á flest øllum økjum batnar.

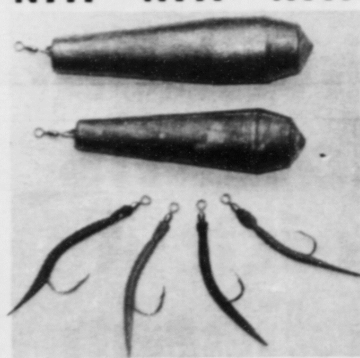
Men eitt munandi tættari samstarv á flestu økjum, sum vit longu í dag siggja nógvastaðni, er avgjørt eitt skilgott stig rætta vegin. Tá

Framhald á síðu 10

um trupulleikum búleikast vit føroyingar.

Longu nú siggja vit, at ymisku kommunuskatta-prosentini elva til, at lands-

NÝTT • NÝTT • NÝTT

BEITUHÚKAR í ymiskum støddum við rustfríum svøvlum. Hava eisini 5 og 7 pounds LODD. Tilboð verða givin.

Vinarliga ringið tlf. 75259

Kunngjørt verður fyrri ætt og vinum, at okkara elskaða dóttur, genta, systir, svigarinna, ómmu- og abbadóttur,

TORGERD SUNADÓTTIR Tórshavn

Andaðist hósdagin 28. nov., 30 ára gomul. Jarðarferðin verður mánadagin 2. des., kl. 13.00 úr Havnar kirkju.

Fyri tey avvarðandi
Anna Maria, Suni, Ólavur,
Arndis, Rani og Guðrun